

UKM 05/21 Sorg, sinne, handling og håp

Nyhetsbildet i 2021 er preget av katastrofemeldinger om hetebølger, enorme skogbranner, flom og skred mange steder på kloden, og mennesker som dør eller må flykte etter å ha mistet alt. I august 2021 offentliggjorde FNs klimapanel første del av sin sjette hovedrapport. FNs generalsekretær betegnet den som «Kode rød» for menneskeheten. Rapporten bekrefter nå med sikkerhet det forskere og miljøvernere har varslet om i årevis: En økning av ekstremvær over hele kloden. Denne alarmerende utviklingen fortsetter til tross for at FNs klimatoppmøte i Paris i 2015 vedtok å jobbe for en begrensning av jordas oppvarming til godt under 2 grader, og helst til 1,5 grader.. Alle mennesker vil bli berørt av endringene vi nå ser¹.

Det vil være særlig barn og ungdom som vil lide og må ta konsekvensene for dette, ikke minst i fattige land. Deres framtid, muligheter og rettigheter er truet. Dette krever rask og effektiv handling fra alle beslutningstakere for å redusere klimagassutslipp og bruk av fossil energi. Som mange andre unge i verden, kjenner også vi som er på UKM 2021 på sorg og sinne over utilstrekkelig handling av mennesker med makt.

Politikernes ansvar og kirkens kall

UKM 2021 ber Norges nye regjering om et taktskifte i arbeidet for utslippskutt og å øke innsatsen for klimatilpasning i fattige land. På bakgrunn av denne sommerens hendelser og FNs budskap om behovet for en omfattende snuoperasjon er kampen for klimaet også et kristent kall.

UKM 2021 anerkjenner at det finnes forskjellige politiske syn når det gjelder veivalg, og mener som "partinøytrale" at kirken bør være en brobygger. Parallelt med dette vil vi holde fast ved nødvendigheten av å verne om Guds skaperverk, med tilstrekkelige klimatiltak og satsing på fornybar energi.

Erfaringer fra kirkens engasjement

Erkjennelsen av miljøkrisen er ikke ny. Kirkemøtet oppfordret allerede i 1996 til oppbrudd, handling, håp, og samarbeid med alle mennesker av god vilje. Og mye positivt har skjedd: Mange enkeltmennesker, menigheter, organisasjoner og kirkeledere har engasjert seg og verktøy er blitt etablert (se faktaboks). UKM 2021 er glad for alt dette og mener at det gir et godt utgangspunkt for veien videre.

Våre verktøy:

- *Grønne menigheter*
- *Miljøledelse i fellesråd og bispedømmeråd*
- *En klimafotavtryksanalyse for hele kirken*
- *Bærekraftsboka*
- *Samarbeid med miljø-, solidaritets- og fagbevegelsen*
- *Internasjonalt, økumenisk og interreligiøst samarbeid*
- *Integrering i kirkens arbeidsområder*

¹ <https://energiogklima.no/nyhet/ny-rapport-fra-klimapanelet-klimaendringene-gar-stadig-raskere/>

Likevel er dette absolutt ikke noe vi kan slå oss til ro med. Altfor mange mangler fortsatt kunnskap om hvorfor miljø og klima angår kirken og hva de selv kan gjøre. Kirkens klimafotavtrykksanalyser i 2012 og 2017 viser at kirkens klimagassutslipp har gått opp. Oppfølgingen av den første analysen var for dårlig, samlet sett. UKM 2021 mener at dette er uakseptabelt. Hvorfor er det slik? Skyldes det likegyldighet, at man føler seg små og maktesløse? Eller at man forventer handling av andre? Har de rett, de som mener at deler av kristen tro, en ensidig vektlegging av verset «legg jorden under dere»², har bidratt til legitimering av menneskehetens ødeleggelse av naturen? Vi trenger møteplasser for å snakke om alt dette.

UKM 2021 mener at kirken må bli enda tydeligere og støtter at Kirkemøtet 2021 skal drøfte kirkens teologi, egen drift, kirkens stemme i det offentlige rom og hvilken veiledning kirken gir enkeltmennesker i disse spørsmålene. Det haster. UKM 2021 forventer derfor en konsekvent oppfølging på alle disse områdene etter Kirkemøtet.

Kirkens oppdrag og handlingsrom

Som kristne tror vi på Gud som skaper, frelser og livgiver. Derfor angår klima- og miljøkrisen kirken. Vårt oppdrag er klart: Gud er gartner og vi er skapt i hans bilde. Vi skal passe Guds hage, velge livet, elske Gud og vår neste³. Som kirke skal vi være Jesu Kristi kropp, et fellesskap som er lys og salt i en truet verden. Jesu frelse gjelder hele kosmos⁴. På grunn av dette håpsbudskapet kan vi synge med salmebokens siste salme at vi både tror på jordens forvandling, og at vi ikke flykter fra vårt ansvar i verden⁵.

Som en folkekirke som er både global og til stede i hvert lokalsamfunn i Norge har vi et stort handlingsrom, ikke minst når det gjelder trosopplæring og arbeid med barn, unge, unge voksne og eldre. Her har barne- og ungdomsorganisasjonene mye erfaring å bidra med og kan være en god ressurs for arbeid relatert til barn og unge. Vi kan bygge inkluderende fellesskap der det også gis rom for klimasorg.

Som Norges største organisasjon med 3,7 millioner medlemmer har vi et stort handlingsrom. Vi kan ikke flykte fra vårt ansvar i verden og vi må være tøffe i kampen for å verne om Guds skaperverk. Vi har ressursene til å investere i fremtiden, og disse må vi bruke. Vi krever at vi i Den norske kirke setter av minst 25 millioner kroner til klimaarbeidet, likt den svenske kirken. Vi viser til Svenska kyrkans «färdplan för klimatet»⁶ der enn bevilger 25 millioner årlig de første tre årene av perioden mot 2030.

² 1. Mos 1,28

³ 1. Mo 2,15; 5. Mo. 30,19; Mark 12,30-31

⁴ Matt 5,13-14; Kol. 1,20

⁵ Norsk salmebok 2013, salme 899 «Jeg tror på jordens forvandling»

⁶ <https://www.svenskakyrkan.se/agenda2030/svenska-kyrkans-fardplan-for-klimatet->, 11 millioner brukes til stillinger i bispedømmene (stiftene), og 14 millioner til ulike tiltak og prosjekter

UKM 2021 har en drøm for vår kirke:

Kirken utarbeider en felles forståelse og fortelling om hva som står på spill, og hvilket ansvar vi, som kristne, har til å engasjere oss, samt vår forpliktelse for de fattige som rammes i særlig grad av klimaendringer. Kirken tror på, lever og forkynner i ord og handling et godt budskap om frelse og forsoning for alle mennesker og hele skaperverket!

I 2030 skal folk vite at vern om skaperverket, klima og rettferdighet er viktige områder for kirkens tale og handlinger. Barn, ungdom, unge voksne og eldre samarbeider tett om dette. Ildsjeler finner fellesskap, inspirasjon og handlingsrom både i sine lokale menigheter og i samarbeid med kristne organisasjoner i sentrale kampanjer etter et nytt tiår for endring i kirke og samfunn. Menigheter og fellestråd deltar og samarbeider i sine lokalsamfunn og i nettverk i sine prostier og bispedømmer.

Sammen skal vi stole på Guds løfter og bruke våre ressurser:

- Den norske kirke har tusenvis av ansatte og over 100 000 frivillige fordelt over hele landet⁷
- Vi har masse kreativitet, kjærlighet og pågangsmot
- Den norske kirke har 1600 kirkebygg som er tradisjons- og verdibærere i hvert lokalsamfunn som vi kan bruke til å invitere til felles refleksjon, stillhet, lytting og samtaler
- Den norske kirke har nok økonomiske ressurser til å sette i gang nødvendige tiltak

UKM 2021 utfordrer

Kirkemøtet og hele Den norske kirke til å:

- være en enda synligere samfunnsaktør og stemme i det offentlige rom
- sørge for en tydelig satsing for klima, miljø, rettferdighet og bærekraft mot 2030
- be sine ledere på alle nivåer å ta tydelig ansvar for å fronte dette og prioritere nødvendig arbeidskraft og kapital
- etablere en årlig klimakonferanse for hele kirken etter modell fra trosopplæringskonferansen

Kirkerådet til å:

- lage en handlingsplan for hele kirken for arbeidet, der man bruker og forbedrer allerede eksisterende verktøy (se faktaboks), og utvikler nye. Planen deler tiden frem mot 2030 i treårsperioder med klare mål og evalueringer underveis.
- etablere et klimaråd under Kirkerådet som leder arbeidet og samarbeider med bispedømmene om veiledning og inspirasjon av lokalkirken.

⁷ <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/bakgrunn/kirkestatistikk/>

- sørge for tilstrekkelig økonomi og arbeidskraft, minst 25 millioner kroner årlig.
- jobbe mer med verktøyet «grønn menighet». Det bør vurderes bruk av noen obligatoriske handlingspunkter som grønne menigheten forplikter seg til å jobbe aktivt med
- ha fokus på ENØK, energioppfølging og bruk av alternative energikilder i våre kirker
- ha en ambisiøs reisepolicy og reisepraksis.

DnkU til å følge opp hele dette temakomplekset løpende i sitt arbeid.

Bispedømmene til å:

- opprette en stilling med hovedansvar for å etablere og følge opp grønne menigheter.
- delta i «Klimabrølet»⁸.
- samarbeide med sitt ungdomsting og ungdomsråd om oppfølgingen av dette vedtaket.
- forbedre hverdagen til lokalkirkene, ved å utvikle gode rutiner og oppfølging av en grønnere hverdag.

Menighetene og fellesråd til å

- vektlegge fellesskap, der ungdom opplever å bli sett og hørt, blant annet i klimaspørsmål
- ha fokus på bærekraftig mat og matsvinn i sitt arbeid
- veilede enkeltmennesker til å leve miljøvennlig⁹
- i størst mulig grad være plast- og papirfrie i sin virksomhet, for eksempel ved å sende invitasjoner på sms i stedet for brev.
- ha fokus på ENØK, energioppfølging og bruk av alternative energikilder i våre kirker
- Forbedre hverdagen til lokalkirkene, og utvikle gode rutiner for og oppfølging av en grønnere hverdag
- oppmuntre alle kirkens medlemmer til å velge mest miljøvennlige reisealternativ.

⁸ <https://klimabrolet.no/>

⁹ <https://kirken.no/nb-NO/gronnkirke/Tema/enkeltmennesker/>

Vedtatt med 34 stemmer for, 1 stemme mot

